

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **A. H.**, zast. JUDr. Bělou Sedláčkovou, advokátkou, se sídlem Václavská 2, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 11. 2007, č. j. 41 Cad 196/2006 – 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobkyně JUDr. Běle Sedláčkové, advokátce, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1904 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalované“) ze dne 21. 7. 2006, č. X, byla zamítnuta podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, žádost žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) o zvýšení starobního důchodu s odůvodněním, že v osobním listě důchodového zabezpečení, který byl zaslán stěžovatelce s rozhodnutím ze dne 5. 3. 2001, jí byla započtena celková doba pojištění v rozsahu 32 roků a 57 dnů; podle dodatečně předložených dokladů se jí sice započítává též doba pobytu v Kanadě od 24. 11. 1986 do 1. 4. 1987, avšak dodatečně provedený zápočet zůstává zcela bez vlivu na předchozí rozhodnutí žalované ze dne 5. 3. 2001 o přiznání starobního důchodu ve výši 4701 Kč, neboť výpočet dávky z osobního vyměřovacího základu za rok 1981 zvýšeného o koeficient nárůstu je i nadále výhodnější. Žalovaná sdělila žalobkyni, že její rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 zůstává nadále v platnosti.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas žalobu, v níž namítala, že dodatečně započtená doba pouhých 129 dnů není správná, neboť jí měla být započtena doba 2080 dnů

a na základě tohoto zápočtu měl být vypočítán starobní důchod. V opravné verzi žaloby, doručené soudu dne 9. 10. 2006, stěžovatelka požadovala zápočet doby pojištění 4015 dnů, přičemž v obou podáních zdůraznila, že z Československa byla vyhnána 18. 10. 1986, protože pobírala invalidní důchod, který republika do zahraničí neposílala podle zákona č. 121/1975 Sb. Invalidní důchod byla tudíž první věcí, kterou jí stát zkonfiskoval a dosud nevrátil. V zahraničí nemohla pracovat, protože byla invalidní. Vrátit se mohla až 30. 6. 1992, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, vydané Městským soudem v Brně pod sp. zn. 5 Rt 39/90. Žádala soud, aby žalované uložil povinnost dodatečně zhodnotit dobu pojištění v rozsahu 4015 dnů do pojistných dob, tedy dobu, kdy jí náležel invalidní důchod, a podle takto správně dodatečně započítaných pojistných dob znovu vypočítat starobní důchod.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že rozhodnutím ze dne 5. 3. 2001 byl žalobkyni přiznán starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., od 20. 11. 1997 při započtení celkové doby pojištění v rozsahu 32 roků a 57 dnů, zahrnující i dobu pobírání plného invalidního důchodu od 23. 2. 1984 do 1. 4. 1987, kterou zhodnotila jako náhradní dobu pojištění. Připomněla, že proti uvedenému rozhodnutí byl podán stěžovatelkou opravný prostředek a Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 12. 2002, sp. zn. 31 Ca 102/2001, rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 potvrdil s právním názorem, že právní úprava platná v době od 4. 2. 1987 do 31. 12. 1995 požadovala pro započtení náhradní doby pojištění *pobírání* důchodové dávky, zde dávky plného invalidního důchodu. Nepřípustná byla výplata dávky do ciziny, pokud se tam oprávněný zdržoval trvale a tak tomu bylo u žalobkyně v době od 2. 4. 1987 do června 1991. Ani po návratu do Československa žalobkyně invalidní důchod nepobírala, neboť její žádost o invalidní důchod byla dne 2. 3. 1992 zamítnuta a stejně tak byla zamítnuta žádost o částečný invalidní důchod (rozhodnutím ze dne 26. 5. 1995). K datu 1. 1. 1996 nebyla stěžovatelka poživatelkou plného invalidního důchodu. Žalovaná znovu upozornila, že námítky stěžovatelky v žalobě byly předmětem soudního řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 Ca 102/2001 a ve věci bylo již jednou rozhodnuto. Pokud stěžovatelka požaduje přiznání plného invalidního důchodu, pak o tom může žalovaná rozhodnout pouze na základě nové žádosti, uplatněné podle § 81 a násl. zákona č. 582/1991 Sb. V této souvislosti poukázala na ustanovení § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, podle něhož má pojištěnec nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, *pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popř., byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku*. K napadenému rozhodnutí žalovaná uvedla, že bylo vydáno na základě sdělení kompetentní instituce Kanady podle článku 1 odst. 1 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Kanadou č. 1/2003 Sb. (dále jen „Smlouva“) ze dne 7. 6. 2006, kterou byla prokázána nově doba pojištění stěžovatelky v rozsahu 129 dnů. Upozornila na článek 16 Smlouvy, podle něhož, jsou-li podle právních předpisů České republiky splněny podmínky nároku na dávku i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Kanady (tak jak je tomu i v případě stěžovatelky), stanoví kompetentní instituce České republiky dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle jejích právních předpisů. Proto byla doba pojištění stěžovatelky získaná na území Kanady zhodnocena jako doba vyloučená podle § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná zdůraznila, že starobní důchod je dávkou obligatorní, přiznanou podle zákonných předpisů, od nichž se nemůže odchýlit. Vyslovila přesvědčení, že v důchodové záležitosti stěžovatelky postupovala v souladu s platnými zákonnými předpisy ve smyslu Smlouvy a není si vědoma pochybení. Trvala na svém rozhodnutí ze dne 21. 7. 2006 a navrhovala soudu zamítnutí žaloby.

Krajský soud v Brně, vycházející především ze zjištění získaných z dávkového spisu stěžovatelky, včetně sdělení kanadské instituce, došlého dne 20. 6. 2006, dospěl k závěru,

že žaloba není důvodná a proto ji ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zamítl. V podstatě se ztotožnil s právním hodnocením věci žalovanou. Připomněl, že již v přezkumném soudním řízení vedeném u tamního soudu pod sp. zn. 31 Ca 102/2001, se k námitkám stěžovatelky rovněž zabýval možností zápočtu doby pojištění pro účely stanovení výše starobního důchodu, konkrétně doby od 23. 2. 1984 do 20. 11. 1997. Připomněl, že doba od 23. 2. 1984 do 1. 4. 1987 jí byla započtená jako doba pobírání invalidního důchodu, avšak nebylo možno započíst dobu od 2. 4. 1987 do 20. 11. 1997, neboť žalobkyně nebyla osobou pojištěnou a nešlo rovněž o náhradní dobu, když soud vycházel z právní úpravy v zákoně č. 121/1975 Sb., a v zákoně č. 100/1988 Sb., podle nichž se pro započtení dob pojištění jako doby náhradní vyžadovalo, aby pojištěnec pobíral plný invalidní důchod. Na základě ustanovení těchto zákonů (citovaných v rozsudku ze dne 12. 9. 2002) dospěl soud k závěru o nedůvodnosti opravného prostředku, neboť v době od 2. 4. 1987 do vzniku nároku na starobní důchod 20. 11. 1997 neexistovala žádná doba pojištění v českém systému, kterou by bylo možno započíst, přičemž vzhledem k tomu, že stěžovatelka se i v tomto řízení opětovně vrací k problematice, která již byla předmětem soudního přezkumu a je soudem věcně pravomocně rozhodnuta, nelze se jí opětovně zabývat. Jelikož však žalovaná vydala rozhodnutí na základě sdělení kanadské strany o době pojištění v kanadském důchodovém systému v rozsahu výše uvedeném a napadeným rozhodnutím rozhodovala též o této době pojištění, přičemž nerozhodovala již opětovně o dobách pojištění na území České republiky v namítaném období, soud neshledal žalobu důvodnou; ostatně stěžovatelka v žalobě nenamítala, že by byla doba pojištění na území Kanady sdělená kanadskou stranou nesprávná a bylo tudíž možno uzavřít, že žalobní námitky stěžovatelky se mýjí s rozhodovacími důvody žalované.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka včas kasační stížnost z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a dále z důvodu vad řízení spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatelka vyslovuje přesvědčení, že při vyřizování její záležitosti nebylo postupováno s největší pečlivostí, neboť žalovaná se nevypořádala náležitě se všemi podklady důležitými pro rozhodnutí a ze shromážděných podkladů nevyvodila správné závěry; následně pak chybný a nepodložený závěr žalované převzal i soud. Stěžovatelka dává dále na zvážení, zda není dán též důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a sice nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nesprávné posouzení právní otázky spatřuje stěžovatelka v tom, že žalovaná i krajský soud při posuzování jejího nároku na zvýšení starobního důchodu vycházely z nesprávného závěru, že v období od 23. 2. 1984 do 20. 11. 1997, kdy žila v Kanadě, neměla nárok na výplatu invalidního důchodu a tudíž, že toto období není možné započítat do celkové doby pojištění podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb. Svůj názor odůvodnila žalovaná i krajský soud tím, že v uvedeném období invalidní důchod nepobírala, takže zápočet uvedeného období do celkové doby pojištění není možný. Stěžovatelka potvrzuje, že tomu tak bylo, nicméně jen proto, že podle tehdy platné právní úpravy nebylo možné vyplácet invalidní důchod do ciziny. Krajský soud ani žalovaná však nevzaly v úvahu, že fakticky byl invalidní důchod takto stěžovatelce protiprávně zkonfiskován podle tehdy platné právní úpravy. Stěžovatelka se pak nemohla bez rizika pro svoji osobu do republiky vrátit až do roku 1991, kdy bylo usnesením soudu zastaveno trestní stíhání vedené proti ní pro trestný čin opuštění republiky. Stěžovatelka

upozornila, že doložila žalované i krajskému soudu sdělení kompetentní instituce Kanady podle článku 1 odst. 1 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Kanadou, z něhož plyne, že za stěžovatelku byly placeny příspěvky do kanadského důchodového systému po dobu 13 let, přičemž Krajský soud v Brně i žalovaná z této doby uznávají jenom 129 dnů bez toho, aniž by došlo k řádnému zdůvodnění, na základě čeho bylo takto postupováno, když podle názoru stěžovatelky mělo být započítáno do potřebné doby pojištění až 4015 dnů z jejího pobytu v Kanadě a následně měl být vypočítán tomu odpovídající starobní důchod. Podotýká, že jí svědčí i zásada dobré víry a opětovně připomíná, že jí nikdy nebylo doručeno žalovanou rozhodnutí o odnětí plného invalidního důchodu, přičemž vzdor tomu žalovaná po jejím návratu do Československa jí invalidní důchod nikdy nevyplácela a nevzala v úvahu ani rozhodnutí Městského soudu v Brně sp. zn. 5 Rt 39/90, jímž bylo zastaveno trestní stíhání stěžovatelky a všechna navazující rozhodnutí, jimiž jí byl zkonfiskován majetek. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně a věc vrátil k tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že proti dosavadnímu způsobu řízení nemá námitky a zcela se ztotožňuje s právním názorem vysloveným krajským soudem ve zmíněném rozsudku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, i když ve shodě se stěžovatelkou musel připustit, že napadené rozhodnutí žalované je vzhledem k velmi nedostatečně zpracovanému odůvodnění na samé hranici přezkoumatelnosti, nicméně nejedná se o rozhodnutí věcně nesprávné; pokud krajský soud žalobu proti němu podanou zamítl jako nedůvodnou, nebyl jeho postup Nejvyšším správním soudem shledán nezákonným. Kasační stížnost proto nebyla shledána důvodnou.

Předmětem řízení před žalovanou byla žádost stěžovatelky o přepočítání starobního důchodu, jehož se domáhala podle Smlouvy uzavřené s Kanadou a požadovala, aby jí byla jako doba pojištění pro nárok na starobní důchod hodnocena doba jejího pobytu v Kanadě, tj. od října 1986 (nikoliv od 23. 2. 1984, jak je nesprávně uvedeno v kasační stížnosti) do června 1991, kdy jako plně invalidní důchodkyně s nárokem na plný invalidní důchod, který jí byl přiznán v roce 1984, jí tento důchod nebyl protiprávně vyplácen. Dále též požadovala zápočet doby pojištění od svého návratu do Československa v roce 1991 do data vzniku nároku na starobní důchod, tj. 10. 11. 1997, kdy rovněž protiprávně plný invalidní důchod nepobírala, ačkoliv jí nikdy nebyl odňat. O podané žádosti rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že jí zamítla podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. s tím, že dodatečně provedený zápočet doby pobytu v Kanadě od 24. 11. 1986 do 1. 4. 1987 zůstává bez vlivu na předchozí rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 o přiznání starobního důchodu, neboť výpočet z osobního vyměřovacího základu za rok 1981 zvýšeného o koeficient nárůstu je i nadále výhodnější.

Pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla správnost výše uvedeného závěru žalované potvrzena, zjistil Nejvyšší správní soud z obsahu dávkového spisu žalobkyně, vedeného u žalované, tyto rozhodné skutečnosti:

Rozhodnutím právního předchůdce žalované – Úřadu důchodového zabezpečení v Praze - ze dne 23. 2. 1984, byl stěžovatelce přiznán plný invalidní důchod, neboť posudkem Posudkové komise sociálního zabezpečení tehdejšího Okresního národního výboru ve Frýdku – Místku ze dne 19. 1. 1984 byla uznána plně invalidní podle § 25 odst. 3 písm. a) zákona č. 121/1975 Sb., pro následky úrazu ze dne 26. 4. 1982. Rozhodnutím Úřadu

důchodového zabezpečení v Praze ze dne 12. 2. 1987 byla podle § 60 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb. zastavena dnem 2. 4. 1987 výplata plného invalidního důchodu s odůvodněním, že stěžovatelka neosvědčila okolnosti rozhodné pro výplatu dávky nebo její výši, tím, že se nepodrobila vyšetření zdravotního stavu. Rozhodnutí bylo podloženo protokolem o jednání Posudkové komise sociálního zabezpečení Národního výboru města Brna ze dne 27. 1. 1987, k němuž se stěžovatelka nedostavila. Posléze bylo zjištěno, že stěžovatelka v říjnu 1986 emigrovala do Kanady.

Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 14. 11. 1990, sp. zn. 5 Rt 39/90, bylo v neveřejném zasedání rozhodnuto podle zákona č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci tak, že se ustanovením § 2 odst. 1 písm. d) citovaného zákona zrušuje rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 21. 6. 1988, sp. zn. 5 T 123/88, jímž byla stěžovatelka odsouzena pro trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 2 trestního zákona k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců nepodmíněně a k trestu propadnutí majetku. Současně byla zrušena všechna další rozhodnutí v téže trestní věci, která na zrušená rozhodnutí obsahově navazovala. Podle § 2 odst. 2 citovaného zákona bylo trestní stíhání stěžovatelky pro trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 2 trestního zákona zastaveno. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 11. 1990.

V červnu 1991 se stěžovatelka do České republiky vrátila a podle obsahu spisu podala dne 4. 2. 1992 na Městské správě sociálního zabezpečení v Brně žádost o plný invalidní důchod. Rozhodnutím žalované ze dne 2. 3. 1992 byla tato žádost zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 29 zákona č. 100/1988 Sb. Bylo přitom vycházeno ze závěru posudkové komise Městské správy sociálního zabezpečení v Brně ze dne 28. 1. 1992, podle něhož nebyla stěžovatelka uznána plně ani částečně invalidní ve smyslu § 29 odst. 2 a § 37 odst. 2 a 3 zákona č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení. Návrh stěžovatelky na přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 2. 3. 1992 byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 1994, sp. zn. 10 Ca 27/1993 odmítnut pro opožděnost, když uvedený soud vycházel ze zjištění, že žalobkyně převzala napadené rozhodnutí dne 13. 3. 1992, avšak opravný prostředek podala až dne 27. 10. 1992, tedy po marném uplynutí 30 denní lhůty stanovené zákonem (§ 250m odst. 2 o. s. ř., v tehdy platném znění) k podání opravného prostředku. Stěžovatelka byla současně poučena, aby, pokud je přesvědčena o tom, že jí i nadále náleží dávka invalidního důchodu, požádala prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení kdykoliv znovu o tuto dávku. Vzdor tomu, že opravný prostředek stěžovatelky byl podán opožděně, vyžádal si Krajský soud v Brně v uvedeném přezkumném řízení soudním posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí – pracoviště Brno, který byl vypracován dne 19. 1. 2003. Podle posudkového závěru nebyla stěžovatelka k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované plně invalidní podle § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. a nebyla ani částečně invalidní podle § 37 odst. 2 a 3 téhož zákona, neboť při zjištěném dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu byla schopna vykonávat dosavadní zaměstnání administrativní pracovnice, jakož i jiné stejně kvalifikované zaměstnání, bez zvlášť ulehčených pracovních podmínek a bez podstatného poklesu výděлку.

Z obsahu dávkového spisu není patrné, že by stěžovatelka podala proti usnesení Krajského soudu v Brně o odmítnutí opravného prostředku odvolání, stejně tak z něho není patrné, že by žalovaná kdykoliv předtím či potom odňala stěžovatelce plný invalidní důchod.

Dne 15. 3. 1995 byla se stěžovatelkou sepsána žádost o částečný invalidní důchod, která byla rozhodnutím žalované ze dne 26. 5. 1995 zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 37 zákona č. 100/1988 Sb., s odůvodněním, že nárok na částečný invalidní důchod stěžovatelce nevznikl, neboť nebyla zaměstnaná po dobu potřebnou pro nárok na tento důchod,

kteřá se zjišťuje z období posledních 10 roků před vznikem invalidity a činí u občana staršího 28 let celkem 5 roků. V uvedeném rozhodném období získala stěžovatelka pouze 2 roky a 40 dní zaměstnání. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka opravný prostředek, který však byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 1997, č. j. 31 Ca 227/96 – 10, odmítnut opět pro opožděnost, neboť stěžovatelka opět podala opravný prostředek až po uplynutí několika měsíců po jeho doručení. Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka odvolání, které však bylo usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. 2. 1999, č. j. 1 Cao 15/99 – 45, odmítnuto rovněž pro opožděnost. Napadené rozhodnutí soudu I. stupně totiž bylo doručeno do vlastních rukou stěžovatelky dne 8. 12. 1997, kdy je osobně převzala u Krajského soudu v Brně, avšak vzdor řádnému poučení o způsobu i lhůtě k podání odvolání, podala stěžovatelka odvolání osobně u téhož soudu až dne 2. 1. 1998. Lhůta 15 dnů k jeho podání tudíž byla zmeškána. Stěžovatelka podala proti tomuto usnesení dovolání, Nejvyšší soud, tedy soud dovolací, zastavil dovolací řízení, neboť stěžovatelka nevyhověla výzvě soudu, aby si ve lhůtě 20 dnů zvolila zástupce – advokáta pro dovolací řízení a tuto skutečnost doložila soudu předložením plné moci, s uvedením, že v téže lhůtě musí být advokátem předloženo sepsané dovolání. Stěžovatelka byla přitom poučena o následcích nevyhovění výzvě, tj. o možnosti zastavení dovolacího řízení.

Dne 19. 12. 1997 podala stěžovatelka žádost o přiznání důchodu starobního. Požadovaný důchod jí byl přiznán rozhodnutím žalované ze dne 31. 8. 1998, č. X podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., od 20. 11. 1997 ve výši 4486 Kč měsíčně. Při výpočtu důchodu bylo stěžovatelce hodnoceno jen 30 roků pojištění a proto dalším rozhodnutím žalované ze dne 5. 3. 2001, č. X, byl stěžovatelce přiznán nově starobní důchod od 20. 11. 1997 ve výši 4701 Kč měsíčně, při započtení celkové doby pojištění v rozsahu 32 roků a 57 dnů, zahrnující i dobu pobírání plného invalidního důchodu od 23. 2. 1984 do 1. 4. 1987, kterou žalovaná zhodnotila jako náhradní dobu pojištění. Stěžovatelce bylo sděleno, že tímto rozhodnutím se zrušuje předchozí rozhodnutí žalované z roku 1998. V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí se stěžovatelka domáhala započtení doby pojištění od 2. 4. 1987 do 20. 11. 1997 pro účely přepočtu důchodu již přiznaného s tím, že v uvedeném období měla být poživatelkou plného invalidního důchodu, který jí byl přiznán předchozím rozhodnutím žalované z 23. 2. 1984, když nikdy neobdržela žádné další rozhodnutí o tom, že by jí byl tento důchod odňat. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 9. 2002, č. j. 31 Ca 102/2001 – 10, opravný prostředek stěžovatelky neshledal důvodným. Poukázal na platnou právní úpravu v době od 2. 4. 1987 do 31. 12. 1995, která vždy pro možnost započtení doby pojištění jako doby náhradní vyžadovala, aby pojištěnec pobíral plný invalidní důchod; krom toho, jak zákon č. 121/1975 Sb., tak i zákon č. 100/1988 Sb. (účinný od 1. 10. 1988) nepřipouštěly výplatu dávku do ciziny, pokud se oprávněná osoba trvala zdržovala v cizině. Ani po návratu z ciziny stěžovatelka plný invalidní důchod nepobírala, když žalovaná její žádost rozhodnutím ze dne 2. 3. 1992 zamítla a rozhodnutím ze dne 26. 5. 1995 zamítla též žádost o částečný invalidní důchod pro nesplnění potřebné doby pojištění. Od 1. 1. 1996, kdy nabyl účinnosti zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, nebyla stěžovatelka poživatelkou plného invalidního důchodu a tudíž pojištěnou osobou podle § 5 odst. 1 písm. f) citovaného zákona. Stěžovatelka podala proti tomuto rozhodnutí odvolání k Vrchnímu soudu v Olomouci, jemuž byl spis předložen soudem I. stupně s odvoláním dne 2. 12. 2002. Tento soud však s ohledem na novou úpravu správního soudnictví nestihl o věci rozhodnout, o čemž stěžovatelku informoval. Poučil jí, že v souladu s ustanovením § 129 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb. (soudního řádu správního dále jen „s. ř. s.“), může proti napadenému rozhodnutí podat kasační stížnost, o níž rozhodne Nejvyšší správní soud. Současně byla stěžovatelka poučena, že pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Stěžovatelka, řídic se tímto poučením, podala dne 30. 1. 2003 u Nejvyššího správního soudu kasační stížnost, v níž uvedla, že směřuje proti rozhodnutí o „zastavení řízení o starobní důchod“. Trvala na projednání odvolání ze dne

5. 9. 2002 s tím, že odvolací soud měl dostatek času, aby o jejím odvolání rozhodl podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jímž je Česká republika vázána od 23. 3. 1976. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 21. 2. 2003 vyzval stěžovatelku k odstranění vad podání, zejména ji vyzval aby doplnila, proti kterému rozsudku krajského soudu směřuje a současně ji znovu poučil, že v řízení o kasační stížnosti musí být zastoupena advokátem, přičemž v případě, že jsou u ní splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může jí být soudem advokát ustanoven na její žádost. Krajský soud v Brně, jemuž bylo podání stěžovatelky Nejvyšším správním soudem postoupeno k dalšímu postupu s ohledem na ustanovení § 108 s. ř. s., vyzval opětovně stěžovatelku usnesením ze dne 1. 4. 2003, aby ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátu, který jí bude v řízení o kasační stížnosti zastupovat a jeho prostřednictvím doplnila, v jakém rozsahu napadá rozsudek a uvedla též důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Výzvě soudu k doplnění neúplné kasační stížnosti, jakož i ke zvolení advokáta stěžovatelka vzdor poučení o tom, že v případě jejímu nevyhovění bude kasační stížnost odmítnuta, nevyhověla. Proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. 8. 2003, č. j. 4 Ads 35/2003 – 28, její kasační stížnost odmítl, aniž by se mohl zabývat věcným přezkumem napadeného rozsudku.

Dne 10. 3. 2004 podala stěžovatelka žádost o přepočítání starobního důchodu podle Smlouvy uzavřené mezi Kanadou a Českou republikou s tím, aby jí byla hodnocena doba jejího pobytu v Kanadě, tj. od října 1986 do června 1991. Opakovala, že v této době se nemohla do Československa vrátit, proto, že v listopadu 1986 ČSSR protiprávně zahájila trestní stíhání proti její osobě pod záminkou opuštění republiky, ve skutečnosti proto, že byla invalidní důchodkyní, které byla ČSSR povinná vyplácet invalidní důchod. Ta se zbavila těchto závazků tím, že v roce 1976 vydala zákon, dle něhož se důchod do ciziny invalidním důchodcům nezasílá. Při výpočtu starobního důchodu tak byla stěžovatelka krácena o dobu pojištění z titulu invalidity, tj. o dobu pobytu v Kanadě. Do Československa se mohla vrátit až poté, co proti ní bylo zastaveno trestní stíhání, oznámení o zastavení trestního stíhání jí bylo doručeno v únoru 1991, vrátila se v červnu 1991. Česká správa sociálního zabezpečení vyžádala od kanadské instituce sociálního zabezpečení potvrzení o dobách pojištění v Kanadě. Ze sdělení doručeného žalované dne 13. 3. 2006 vyplynulo, že v letech 1987 až 1991 platila stěžovatelka příspěvky do kanadského důchodového programu, stejně jako v letech 1998 až 2005 – celkem 13 roků placených příspěvků. Od 1. 4. 2005 je jí vyplácen starobní důchod v rámci kanadského důchodového programu ve výši 94,58 dolarů, přičemž se vycházelo celkem ze 13 roků placených příspěvků.

Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2006, č. X, pak žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o zvýšení starobního důchodu podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že podle dodatečně předložených dokladů se jí započítává doba pojištění v Kanadě v době od 2. 4. 1987 do 31. 12. 1991 jako doba vyloučená. Dodatečně provedený zápočet je však zcela bez vlivu na předchozí rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 o přiznání starobního důchodu ve výši 4701 Kč, neboť výpočet z osobního vyměřovacího základu za rok 1981, zvýšeného o koeficient nárůstu, je i nadále výhodnější. Proto zůstává v platnosti rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001.

Podle dalšího sdělení kanadské instituce, doručeného žalované dne 20. 6. 2006, v období od 24. 11. 1986 do 31. 7. 1988 šlo u stěžovatelky o pobyt ve smyslu Zákona o zabezpečení ve stáří v době od 24. 11. 1986 do 31. 7. 1988.

V reakci na toto sdělení kanadské instituce vydala žalovaná napadené rozhodnutí, které je předmětem tohoto přezkumného řízení soudního.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že jí stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Uplatněné důvody kasační stížnosti určují svou povahou sled, v jakém se jimi Nejvyšší správní soud musí zabývat. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila také důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto námitkou. Pokud by totiž uznal její oprávněnost a zjistil by, že rozsudek je nepřezkoumatelný, nemohl by se zabývat ostatními námitkami stěžovatelky.

Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí, v čem by měl spočívat důvod nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, s ohledem na ostatní námitky však Nejvyšší správní soud dovozuje, že v nedostatku důvodů rozhodnutí. Této námitce však Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku poukázal na relevantní obsah správního spisu a v něm založených podkladů kanadské instituce, z nichž správní orgán při vydání napadeného rozsudku vycházel. Poukázal též na obsah soudního spisu téhož soudu sp. zn. 31 Ca 102/2001 a uvedl, jaké poznatky z něho pro správnost závěru žalované o nutnosti zamítnutí žádosti stěžovatelky o zvýšení starobního důchodu čerpal. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, jaké skutečnosti a úvahy ho vedly k zamítnutí žaloby a napadený rozsudek tudíž nelze pokládat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů či snad nesrozumitelnost.

Pokud jde o námitku, v níž se stěžovatelka dovolává důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pak ani té Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, i když, jak již bylo předesláno, je napadené rozhodnutí správního orgánu na hranici přezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Citované ustanovení však za vadu řízení, pro níž by měl krajský soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, považuje nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost. Zde nutno uvést, že napadené rozhodnutí správního orgánu není nesrozumitelné, přičemž současně nebylo zjištěno, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel by neměla oporu ve spisech nebo s nimi byla v rozporu, nebo že by při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost napadeného rozhodnutí.

Zbylo pak posoudit důvodnost kasační námitky stěžovatelky vytykající napadenému rozsudku Krajského soudu v Brně nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Ani tuto námitku, byť s výhradou, která bude dále rozvedena, neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

V tomto směru vytyká stěžovatelka opakovaně správnímu orgánu a tedy i soudu, že nezapočetl do celkové doby pojištění období od 23. 2. 1984 do 20. 11. 1997, kdy žila v Kanadě a kdy v Československu a posléze v České republice měla nárok na plný invalidní důchod, který však v době svého pobytu v Kanadě nepobírala, neboť to tehdejší právní předpisy neprávem neumožňovaly. Plný invalidní důchod jí pak nebyl vyplácen ani po jejím návratu z Kanady, ačkoliv nikdy nebyl žalovanou odňat.

K posouzení této námitky stěžovatelky pokládá Nejvyšší správní soud na prvním místě za nutné předeslat, že je nesprávný právní názor krajského soudu vyjádřený v odůvodnění napadeného rozsudku, že touto problematikou, která již byla předmětem soudního přezkumu a je soudem pravomocně rozhodnuta v rozsudku ze dne 12. 9. 2002, č. j. 31 Ca 102/2001 – 10, se již nelze opětovně zabývat. Takový závěr krajského soudu nelze přijmout, neboť se jím naznačuje, že i v přezkumném řízení soudním ve věcech důchodového pojištění platí tzv. překážka věci pravomocně rozsouzené (*res iudicata*), ačkoliv takový názor není správný. Předpisy sociálního zabezpečení či důchodového pojištění nebrání tomu, aby příslušný správní orgán důchodového pojištění rozhodl o žádosti o dávku, či její úpravu, znovu a naopak ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. počítá s tím, že dojde k novému rozhodnutí, jakmile nastanou skutečnosti tam uvedené, tj. i v případě, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží. Dojde-li za těchto podmínek k vydání nového rozhodnutí, nejde z hlediska přezkumné činnosti soudu o tutéž věc. Povinností soudu v takovém případě je, aby rozhodnutí orgánu důchodového pojištění věcně přezkoumal. Překážka věci pravomocně rozhodnuté by zde byla dána jen tehdy, jednalo - li by se o totožnou věc. Totožnost věci je dána totožností účastníků a totožností předmětu rozhodování, ten je zde však jiný, neboť jde o rozhodnutí nové. Krajský soud v Brně sice v rozporu s tím, co bylo výše uvedeno vyslovil nesprávný právní názor, nicméně z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že vzdor jeho vyslovení se i touto námitkou stěžovatelky zabýval (viz 1. odstavec odůvodnění na straně 3 napadeného rozsudku). Zaujal k ní tentýž názor jako v opakovaně již zmiňovaném rozsudku téhož soudu č. j. 31 Ca 102/2001 – 10.

Nejvyšší správní soud se tudíž rovněž zabýval námitkou stěžovatelky, v níž žádala, aby období, v němž byla plně invalidní (od 23. 2. 1984) až do přiznání starobního důchodu (20. 11. 1997) bylo z toho důvodu, že měla nárok na plný invalidní důchod pokládáno pro účely nároku a výše starobního důchodu za dobu pojištění. Nejvyšší správní soud podotýká, že toto období je nutno rozdělit na tři části, jednak období od 23. 2. 1984 do 1. 4. 1987, dále období od 2. 4. 1987 do června 1991 a konečně období od června 1991 do 20. 11. 1997. Pokud jde o období první, bylo z obsahu rozhodnutí žalované o přiznání starobního důchodu stěžovatelce bezpečně zjištěno, že tato doba jí jako doba pojištění hodnocena byla, konkrétně jako náhradní doba pojištění – pobírání plného invalidního důchodu ve smyslu ustanovení § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., jak správně uvedl i krajský soud. Pokud jde o další období – od 2. 4. 1987 do června 1991, kdy stěžovatelka pobývala v Kanadě, pak ani Nejvyššímu správnímu soudu nezbyvá, než znovu uvést, že aby tato doba mohla být stěžovatelce hodnocena jako náhradní doba pojištění ve smyslu citovaného zákonného ustanovení, musela by stěžovatelka v uvedeném období plný invalidní důchod pobírat. Starobní důchod byl žalobkyni přiznán podle zákona č. 155/1995 Sb. od 20. 11. 1997. Tento zákon považuje poživatele plného invalidního důchodu za osoby pojištěné [§ 5 odst. 1 písm. t)].

Podle § 13 odst. 1 téhož zákona se za dobu pojištění považují též doby zaměstnání získané před 1. 1. 1996 podle předpisů platných před tímto dnem a za náhradní dobu pojištění se považují též náhradní doby získané před 1. 1. 1996 podle předpisů platných před tímto dnem a doba pobírání důchodu za výsluhu let. Předpisy platnými v posuzovaném časovém období byl zákon č. 121/1975 Sb. a zákon č. 100/1988 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 10. 1988. První ze zákonů považoval v ustanovení § 11 odst. 1 písm. ch) za náhradní dobu pojištění pobírání invalidního důchodu, přičemž podle ustanovení § 69 téhož zákona se dávky do ciziny nevyplácely a za dobu, po kterou se oprávněný zdržoval v cizině trvale, nenáležely. Tataž úprava byla provedena též v zákoně č. 100/1988 Sb., když podle § 9 odst. 1 písm. h) se za náhradní dobu pojištění považovala rovněž doba pobírání invalidního důchodu, přičemž podle § 103 odst. 2 téhož zákona se dávky do ciziny nevyplácely a nenáležely za dobu, po kterou se oprávněný v cizině zdržoval trvale. O tom, že se dávka při pobytu v cizině do ciziny nevyplácí se nevydávalo rozhodnutí.

Z uvedeného je patrné, že stěžovatelce, byť v období od 2. 4. 1987 do června 1991 (kdy se trvale zdržovala v cizině) měla nárok na invalidní důchod, který jí nikdy nebyl odňat, nemůže být tato doba hodnocena pro započtení doby pojištění jako doby náhradní pro účely nároku na důchod starobní a jeho výši, neboť uvedený důchod nepobírala. Ani Nejvyšší správní soud se nemůže od této zákonné úpravy, jakkoliv se stěžovatelce jeví diskriminační, či vůči její osobě příliš tvrdá. Soudům nepřisluší případné tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení odstraňovat. Tato pravomoc náleží ministru práce a sociálních věcí ve smyslu ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb.

Pokud jde o období od července 1991 do 19. 11. 1997, pak je rovněž shodně s krajským soudem nutno konstatovat, že ani v uvedeném mezidobí stěžovatelka plný invalidní důchod nepobírala. Z dávkového spisu (viz výše uvedená rekapitulace) Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka po návratu z ciziny, namísto toho, aby požádala o uvolnění výplaty dříve již přiznaného plného invalidního důchodu, požádala o přiznání této dávky; v tomto smyslu s ní byla sepsána nová žádost o plný invalidní důchod na příslušné správě sociálního zabezpečení. Jednalo se též o nesprávný postup ze strany orgánu sociálního zabezpečení (důchodového pojištění), který by měl být stěžovatelce nápomocen při sepsání žádosti tak, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěla v řízení újmu. Ze strany žalované pak následovalo zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod, ačkoliv žalovaná při dodržení principu dobré správy musela či měla vědět, že žalobkyni byl invalidní důchod přiznán již v minulosti a do doby rozhodování o nové žádosti (ostatně ani později) jí nebyl odňat. Nutno však k tomu poznamenat, že v důsledku přístupu stěžovatelky k řízení, nemohlo být toto pochybení napraveno ani v přezkumném řízení soudním, neboť stěžovatelka opravné prostředky proti rozhodnutí žalované podávala opožděně, či jinak nevyhověla podmínkám přezkumu. Opožděně např. podala návrh na přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 2. 3. 1992, jímž byla zamítnuta její žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 29 zákona č. 100/1988 Sb. Ze spisu přitom není patrné, že by se řídila poučením soudu uvedeným nad rámec potřebného odůvodnění v usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 1994, sp. zn. 10 Ca 27/93 a požádala opětovně o výplatu plného invalidního důchodu. Stejně tak opožděně podala stěžovatelka opravný prostředek proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 1995, jímž byla zamítnuta stěžovatelčina žádost o částečný invalidní důchod, pro opožděnost bylo rovněž odmítnuto její odvolání proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 1997, č. j. 31 Ca 227/96 – 10.

Nutno uzavřít, že v uvedeném období stěžovatelka plný invalidní důchod nepobírala, a proto i pro toto období platí totéž, co bylo řečeno ohledně období předchozího, totiž že ani dobu od července 1991 do 19. 11. 1997 nelze pokládat za náhradní dobu pojištění

pro nárok na starobní důchod. Zbývá dodat, že od 1. 1. 1996 nabyt účinnosti zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, který za osobu pojištěnou pokládal rovněž jen poživitele plného invalidního důchodu ve smyslu § 5 odst. 1 písm. t) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění, avšak stěžovatelka poživatelkou takového důchodu nebyla.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud ještě dodává, že pokud snad žalovaná vycházela z toho, že plný invalidní důchod stěžovatelce nenáležel, protože posudkem Posudkové komise MPSV ČR – pracoviště Brno ze dne 19. 1. 1993 nebyla uznána plně ani částečně invalidní, pak měla stěžovatelce tento důchod odejmout, což se však nestalo.

Nejvyšší správní soud proto ke kasační námitce stěžovatelky, v níž požadovala, aby jako náhradní doba pojištění jí z titulu nároku na plný invalidní důchod nebyla hodnocena doba od 2. 4. 1987 do 19. 11. 1997, shrnuje, že není důvodná.

Nedůvodnou pak shledal též námitku, v níž stěžovatelka zpochybňovala závěr žalované uvedený v napadeném rozhodnutí, že podle dodatečně předložených dokladů se jí započítává doba v Kanadě jen od 24. 11. 1986 do 1. 4. 1987, přičemž uvedený zápočet je zcela bez vlivu na rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 o přiznání starobního důchodu, přičemž krajský soud tento závěr převzal. Ani v tomto směru se podle názoru Nejvyššího správního soudu nedopustil krajský soud nesprávného posouzení řešené právní otázky. I když to žalovaná v napadeném rozhodnutí výslovně neuvádí (uvádí to až ve vyjádření k žalobě), bylo napadené rozhodnutí vydáno na podkladě sdělení kompetentní instituce Kanady ve smyslu článku 1 odst. 1 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Kanadou č. 1/2003 (dále jen „Smlouva“) ze dne 7. 6. 2006 (žalované doručeno dne 20. 6. 2006). Podle uvedeného sdělení šlo v období od 24. 11. 1986 do 31. 7. 1988 o pobyt ve smyslu Zákona o zabezpečení ve stáří kanadské strany. V Kanadě se jedná o dobu pojištění, neboť podle článku 1 odst. 1 se dobou pojištění, pokud jde o Kanadu, rozumí příspěvková doba nebo doba pobytu potřebná k získání nároku na dávku podle právních předpisů Kanady. Pro nárok na dávku podle právních předpisů České republiky není však tato skutečnost významná. Dávky podle právních předpisů České republiky jsou pak upraveny v článku 16 téže Smlouvy, podle něhož (odst. 1), jsou-li splněny podle právních předpisů České republiky podmínky nároku na dávku i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Kanady, stanoví kompetentní instituce České republiky dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle jejích právních předpisů. Protože z období potvrzeného kanadskou stranou jde vlastně jen o dobu od 24. 11. 1986 do 1. 4. 1987 (ta již jako doba pojištění byla získána podle právních předpisů České republiky), mohlo být jen toto období stěžovatelce zhodnoceno, což však vzhledem k tomu, že již hodnoceno bylo, zůstalo zcela bez vlivu na výši stěžovatelčina starobního důchodu.

Pro úplnost je třeba dodat, že předchozím rozhodnutím žalované ze dne 16. 5. 2006 byla pro výpočet důchodu doba v Kanadě od 2. 4. 1987 do 31. 12. 1991 považována za dobu vyloučenou. Rovněž v této písemnosti bylo sděleno, že takto provedený zápočet zůstává bez vlivu na předchozí rozhodnutí žalované ze dne 5. 3. 2001. V případě rozhodnutí ze dne 16. 5. 2006 vycházela žalovaná ze sdělení kanadské instituce z března 2006, jímž bylo oznámeno, že stěžovatelce je vyplácen od 1. 4. 2005 starobní důchod v rámci kanadského důchodového programu, přičemž se vycházelo z let placených příspěvků od roku 1987 do roku 1991 a od roku 1998 do roku 2005. Pro účely tohoto přezkumného řízení soudního přichází v úvahu jen hodnocení doby 1987 až 1991, neboť další období – od roku 1998 – nemá pro posouzení výše starobního důchodu stěžovatelky význam, když důchod jí byl přiznán v roce 1997, jde tudíž o období po datu jeho přiznání. Žalovaná období od 2. 4. 1987 do 31. 12. 1991 hodnotila jako dobu vyloučenou, neboť jí to ukládá článek 16 odst. 3 Smlouvy,

podle něhož se pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet výše dávky doby pojištění získané podle právních předpisů Kanady vylučují. Žalovaná vycházela rovněž z již citovaného článku 16 odst. 1 Smlouvy, podle něhož jsou-li podle právních předpisů České republiky splněny podmínky nároku na dávku i bez přihlednutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Kanady, stanoví kompetentní instituce České republiky dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle jejich právních předpisů. Pro úplnost nutno ještě dodat k té části odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované, v němž uvádí, že dodatečně provedený zápočet je bez vlivu na rozhodnutí ze dne 5. 3. 2001 o přiznání starobního důchodu též proto, neboť výpočet z osobního vyměřovacího základu za rok 1981 zvýšeného o koeficient nárůstu i nadále výhodnější, že ani tento závěr žalované není nesprávný, neboť při výpočtu výše procentní výměry starobního důchodu stěžovatelky vycházela žalovaná důsledně z příslušných ustanovení zákona o důchodovém pojištění. Podle § 33 odst. 2 se totiž výše procentní výměry stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, jímž se ve smyslu § 15 téhož zákona rozumí osobní vyměřovací základ a tím je (§ 16) měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Rozhodným obdobím podle § 18 téhož zákona pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu, pokud není stanoveno jinak. Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní rok, ve kterém pojištěnec dosáhl 18 let věku a kalendářní rok předcházející. Podle § 18 odst. 4 zákona se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období alespoň 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (tak jak je tomu u stěžovatelky), prodlužuje se rozhodné období před rokem 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok. Pokud pak počet kalendářních roků zahrnutých do rozhodného období je nižší než stanoví v odst. 1 větě první, je rozhodným obdobím tento nižší počet kalendářních roků. U stěžovatelky je takovým rozhodným obdobím rok 1981. Vyměřovacím základem je osobní vyměřovací základ v něm dosažený, vynásobený koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu za toto rozhodné období. Proto zůstává zcela bez vlivu na výpočet dávky skutečnost, že dobu pobytu v Kanadě od 2. 4. 1987 do 31. 12. 1991 hodnotí žalovaná jako dobu vyloučenou, neboť tato skutečnost by měla význam jen v tom případě, že by byl výpočtový základ zjišťován z rozhodného období podle § 18 zákona č. 155/1995 Sb., což není případ stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se stěžovatelce nepodařilo dovolat ani důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávného posouzení právní otázky Krajským soudem v Brně řešené v tomto řízení. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry žalované a krajského soudu, že v případě stěžovatelky nebyly splněny podmínky ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., pro zvýšení jejich starobního důchodu. Výrok rozhodnutí žalované i rozsudku krajského soudu je tudíž třeba pokládat za správné a v souladu se zákonem, přestože argumentace, na základě které k tomuto závěru dospěly je poněkud odchylná (v případě žalované též neúplná) od závěrů Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud tudíž dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá na náhradu nákladů řízení právo. Žalovanému správnímu orgánu náhradu nákladů řízení nenáleží podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s.

Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 24. 1. 2008, č. j. 41 Cad 196/2006 – 33, ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.).

Ustanovené zástupkyni náleží v souladu s ustanovením § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, odměna za dva úkony á 500 Kč (§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 advokátního tarifu), spočívající ve smyslu ustanovení § 11 písm. b) advokátního tarifu v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem, do čehož spadá též studium spisu. Dále náleží odměna za písemné podání – kasační stížnost soudu, týkající se věci samé podle písm. d) téhož ustanovení. Náleží jí též náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky, tj. 2 x 300 Kč za dva úkony podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 1600 Kč. Protože ustanovená advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně takto vypočtená činí 304 Kč. Celkem tedy náleží zástupkyni stěžovatelky 1904 Kč, které jí budou vyplaceny z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu